

1. Testa nosaukums

CYFRA 21-1

2. Angļu val. - CYFRA 21-1

3. Īss raksturojums

CYFRA 21-1 ir tests kvantitatīvai citokeratīna 19 fragmentu noteikšanai cilvēka serumā un plazmā. Citokeratīni ir struktūrproteīni, kas veido epiteliālo intermediāro struktūru apakšvienības. Līdz šim ir identificēti divdesmit dažādi citokeratīnu polipeptīdi. CYFRA 21-1 tests tiek izmantots nesīkšūnu plaušu vēža, galvenokārt, plakanšūnu un lielšūnu karcinomas apakštipu attīstības novērošanā. Pētījumos konstatēts, ka plaušu adenokarcinomas gadījumos visnoderīgākā ir CYFRA 21-1 un karcionembrionālā antigēna (CEA) kombinācija.

CYFRA 21-1 ir piemērots arī urīnpūšļa mioinvasīvā vēža attīstības monitoringam. Paaugstināts CYFRA 21-1 līmenis ir raksturīgs arī nejaundabīgām slimībām (plaušu karsonis, sarkoidoze, tuberkuloze, hronisks bronhīts, bronhiālā astma, emfizēma). Nedaudz paaugstinātas CYFRA 21-1 vērtības (līdz 10 ng/ml) retos gadījumos sastopamas izteikti labdabīgām aknu slimībām un nieru mazspējai. Ja CYFRA 21-1 līmenis ir augsts un neatbilst pacienta klīnisko novērtējumu rādītājiem, jāveic nieru funkcijas novērtējums (t.i., jānosaka kreatinīna līmenis serumā).

Plaušu karcinomas primārā diagnoze jānosaka, balstoties uz klīniskiem simptomiem, vizuālo diagnostiku vai endoskopiskām procedūrām un intraoperatīviem konstatējumiem.

Neskaidri apļveida aizēnojumi plaušās, kā arī CYFRA 21-1 vērtības > 30 ng/ml ar lielu iespējamību norāda uz primāras bronhiālās karcinomas klātbūtni.

Normāla vai tikai nedaudz paaugstināta vērtība neizslēdz audzēja klātbūtni.

Par veiksmīgu terapiju liecina strauja CYFRA 21-1 līmeņa pazemināšanās serumā līdz normālam līmenim.

Ja pēc ārstēšanas CYFRA 21-1 vērtība nesamazinās līdz normālam līmenim, iespējama nepilnīga audzēja izņemšana vai ir vairāki audzēji. Uz slimības progresēšanu norāda pieaugošas CYFRA 21-1 vērtības. Tad jāvērtē arī klīniskās izpausmes un vizuālās diagnostikas atradnes.

4. Metode - elektroķīmiska luminiscence. Roche Diagnostics.

5. Stobriņa marķējums, asiņu uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta).
- Zaļš vai violets stobriņš - ar antikoagulantu Li-heparīnu vai K3-EDTA, K2-EDTA
- Asiņu uzglabāšanas laiks:
  - istabas temperatūrā (15-25 °C) - 5 dienas;
  - ledusskapī (2-8 °C) - 14 dienas;
  - sasaldēts serums (-20 °C) - 3 mēneši.
- Izmeklējamais materiāls - serums, plazma.

6. Referentās vērtības

< 3,3 ng/ml

7. Ietekmējošie faktori

Pacientiem, kuriem tiek veikta terapija ar lielām biotīna (vitamīns B7) devām (t.i., > 5 mg/dienā), paraugus nedrīkst ņemt vismaz 8 stundas pēc pēdējās biotīna ievadīšanas.

8. Novirzes no normas

↑ Nesīkšūnu plaušu vēzis.

Mioinvazīvs urīnpūšļa vēzis.

Nosacīti labdabīgas plaušu slimības – pneimonija, tuberkuloze, hronisks bronhīts, bronhiālā astma, emfizēma, sarkoidoze.

Sepse.

Aknu slimības.

Nieru mazspēja.